

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів
дисертації Горбенка Олега Миколайовича
на тему «Формування державної політики економічної безпеки України»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28
«Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281
«Публічне управління та адміністрування»**

**1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із
планами наукових робіт університету.**

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи «Розробка наукових основ державного управління у сфері безпеки ринку соціально-економічних послуг України з точки зору цивільного захисту» (державний реєстраційний номер 0112U002587), що розробляється навчально-науково-виробничим центром Національного університету цивільного захисту України. Конкретно дисертантом проаналізовано заходи формування державної політики економічної безпеки України.

Актуальність теми дисертаційної роботи обумовлена тією обставиною, що у сучасних умовах нового геополітичного, геостратегічного і геоекономічного перерозподілу сфер впливу між суб'єктами світової спільноти, забезпечення економічної безпеки набуває великого значення. Сучасні реалії міжнародних економічних і військово-політичних відносин і особливості геополітичного положення України обумовлюють визначення її військової і економічної безпеки як базового і тривалого компонента формування національної безпеки. Тому потрібна активізація інноваційно-інвестиційної діяльності, що дозволяє проводити якісне оновлення науково-технічної і виробничо-технологічної бази. Розвиток можливостей України з забезпечення оборонних і військових потреб в повному об'ємі був обмежений впродовж тривалого часу.

Результати аналізу наукових праць та нормативно-правових документів

засвідчили, що на сучасному етапі розвитку Української держави, для ефективного управління українськими організаціями, які були залучені в процеси глобалізації економіки, важлива наявність сучасних науково-методологічних підходів до оцінки власного потенціалу економічної безпеки.

Недостатньо дослідженими залишаються питання ефективності публічного регулювання економічної безпеки, інформаційного забезпечення контрольних процедур. Усе це й обумовило актуальність обраної теми дисертаційної роботи, її структуру, наукове і практичне значення.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів формування державної політики економічної безпеки .

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність вирішення наступних **завдань**:

охарактеризувати функції державної політики з забезпечення економічної безпеки в умовах соціально-економічної нестабільності;

провести аналіз структури механізмів формування державної політики економічної безпеки;

окреслити інвестиційний механізм організації кадрів при формуванні державної політики економічної безпеки;

обґрунтувати, на основі системного аналізу, формування пріоритетів державної політики економічної безпеки України;

визначити структурні напрями удосконалення механізмів державної політики економічної безпеки;

виокреслити шляхи підвищення ефективності механізму інвестиційної діяльності в системі державної політики економічної безпеки.

Об'єкт дослідження державна політика забезпечення економічної безпеки.

Предмет дослідження формування державної політики економічної безпеки України.

Методи дослідження Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові прийоми досліджень і спеціальні методи, що ґрунтуються на сучасних наукових засадах управлінської, економічної і споріднених з ними наук.. В основу методології дослідження було покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, які його забезпечують, на виділення різноманітних типів зв'язків складного об'єкту і зведення їх у єдину теоретичну картину.

Автором використано низку наукових методів, зокрема: гіпотетико-дедуктивний метод формування методології дисертаційного дослідження, який дав змогу сформулювати гіпотезу дослідження, побудувати евристичні моделі формування державної політики економічної безпеки України. Дедуктивний доказ висунутої гіпотези дослідження не тільки підтвердив правильність формування його методології, справедливість висновків, а й дав можливість також висунути й верифікувати практичні рекомендації з удосконалення досліджуваного об'єкта; структурно-функціональний аналіз, сутність якого полягає у виділенні елементів системи формування державної політики економічної безпеки України; ряд порівняльних методів, що надали можливість аналізу стандартів і механізмів формування державної політики економічної безпеки України; статистичний метод, що дав змогу розкрити реальні й точні факти стану досліджуваного об'єкта; прогностичний метод, за допомогою якого визначено більш віддалені перспективи його розвитку; теоретико-концептуальний метод, що визначив напрям дослідження, втілений в аналізі функцій, структури та параметрів об'єкта, та дав змогу позначити, осмислити, описати та порівняти роль формування державної політики економічної безпеки України, уточнити його функції в діяльності кожної з підсистем, оцінити результати управлінського впливу, виявити перспективи й механізми.

2. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна. полягає у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів формування державної політики економічної безпеки.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

вперше:

обґрунтовано напрями удосконалення механізмів державної політики економічної безпеки та розроблена теоретична основа сучасної моделі економічної безпеки, до складу якої включені ключові положення теорії довгострокового техніко-економічного розвитку, управління і стійкого розвитку з управлінської і інституціональної позиції, які окреслюють причинно-наслідкові зв'язки, взаємообумовленості стійкого розвитку і ефективного управління з необхідністю забезпечення економічної безпеки держави, суспільства і бізнесу;

удосконалено:

шляхи підвищення ефективності механізму інвестиційної діяльності в системі державної політики економічної безпеки на основі змісту основних понять національної безпеки держави і існуючого механізму діяльності з забезпечення безпеки держави, суспільства і особи, на основі яких побудована концептуальна модель економічної безпеки, зміст і характер взаємозв'язків елементів моделі, основні принципи забезпечення економічної безпеки держави;

методику комплексної оцінки показників потенціалу економічної безпеки, засновану на виділенні і оцінці ресурсного виробничого, фінансового потенціалу і потенціалу розвитку підприємства; переваги методики якої полягають в можливості виділення п'яти рівнів економічної безпеки (високий, достатній, помірний, допустимий і рівень кризового стану підприємства), і поетапного програмного управління безпекою, що дозволяє здійснювати переклад підприємства з нижчих на більш високі рівні;

набуло подальшого розвитку:

методичне забезпечення обґрунтування управлінських рішень процесу дослідження і управління економічною безпекою на основі розроблених когнітивних карт процесів (здійснення інвестиційної діяльності за рахунок внутрішніх, зовнішніх джерел фінансування діяльності підприємств і організацій, функціонування інвестиційного ринку, ринку реальних, матеріальних і інтелектуальних інвестицій; забезпечення економічної, соціальної, військової безпеки регіону, за допомогою інвестиційного розвитку оброблювальних виробництв промисловості, що відбивають методику синтезу альтернатив на основі інформації про варіабельну процесів;

-концепція напряму інвестиційних процесів регіонів на заперечення виробництв промисловості, з метою забезпечення соціально-економічної безпеки регіонів, що розроблена за допомогою аналізу ефективності системи найкращого світового досвіду у сфері публічного регулювання економічної безпеки у частині доведення доцільності закріплення в національному законодавстві граничних показників економічної безпеки; гранично допустимого рівня втрати життєво важливих ресурсних джерел економічного зростання.

3. Рівень теоретичної підготовки здобувача, рівень обізнаності дисертанта з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач володіє високим рівнем теоретичної підготовки та багатим практичним досвідом. Прослідковується висока обізнаність з працями інших вчених, дослідження яких є релевантними для вивчення даної проблематики.

4. Наукове та практичне значення роботи.

Практичне значення одержаних результатів Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування державної політики економічної безпеки.

Теоретичні положення та наукові результати дослідження роботи використано в роботі Полтавської районної військової адміністрації(довідка про впровадження від 30.01.2024 №01-17/199).

Практичні напрацювання автора стосовно формування пріоритетів державної політики економічної безпеки України використовується в роботі Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації (довідка про впровадження №012-05/138 від 22.01.2024 р.), та акті про впровадження у практичну діяльність Бюро економічної безпеки України результатів дисертаційного дослідження затвердженому від 16.02.2024 року.

Теоретичні обґрунтування, практичні рекомендації, висновки, пропозиції та рекомендації, у тому числі й ті, що характеризують наукову новизну, мету й завдання, методичні підходи до їх вирішення, теоретичну цінність роботи та практичне значення одержаних результатів, отримані здобувачем особисто в ході дослідження.

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувача в публікації.

Особистий внесок здобувача та результати дисертації повною мірою викладені в зазначених публікаціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Статті у фахових виданнях:

1. Горбенко О.М.. Публічне регулювання забезпечення ефективності державної політики безпеки економіки України. *Вісник Національного Університету Цивільного Захисту України: Серія Державне управління*. 2022. Вип. 2 (17) . С.312-323. Режим доступу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/16875/1/Horbenko.pdf>

2. Горбенко О.М. Основні підходи до поняття "державна політика економічної безпеки країни". : інвестиції: практика та досвід № 21 (2023). 122-

126. Режим доступу:
<https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2391/2427>

3. Горбенко О.М. Формування державної політики економічної безпеки України в умовах глобалізації. Вісник НУЦЗ України. Серія: Державне управління. 2023. Випуск 2(19)2023. ст. 130-137. Режим доступу: URL: <http://vdu-nuczu.net/ua/11-ukr/storinkaavtora/326-gorbenko-o-m-formuvannya-derzhavnoji-politiki-ekonomichnoji-bezpeki-ukrajini-v-umovakh-globalizatsiji>

4. Horbenko O. M. Mechanism for ensuring economic security. [Електрон.видання] С.65-74. Public administration and state security aspects. №1. 2023. Режим доступу:
<http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/17749/1/Horbenko.pdf>

5. Horbenko O. Property protection mechanisms as the basis of an organization's economic security. Public administration and state security aspects. 2023. Vol.2/2023. p. 86-93 Режим доступу:
URL: <http://passa.nuczu.edu.ua/en/archive/129-horbenko-o-property-protection-mechanisms-as-the-basis-of-an-organization-s-economic-security>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Горбенко О.М.. Інструменти формування державної політики економічної безпеки. Державне управління у сфері цивільного захисту: наука, освіта, практика : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 18 березня 2022 р. / за заг. ред. В. П. Садкового. Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2022. С. 106-109.

7. Горбенко О.М. Публічне управління структурно-інвестиційним процесом в системі економічної безпеки держави. Трансформація системи публічного управління в умовах воєнного часу: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (3 червня 2022 року) / за заг. ред. О.І. Пархоменко-Куцевіл. Переяслав, 2022. С. 63-66.

8. Горбенко О.М. Методи формування екологічної безпеки держави. Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: Матеріали

міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Харків: НУЦЗУ, 2022. С.412-414.

9. Горбенко О.М., Домбровська С.М. Методи формування економічної безпеки держави. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики». Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2023. С.23-24.

10. Горбенко О.М. Напрями формування національної економічної системи держави. Публічне управління у сфері цивільного захисту: освіта, наука, практика: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Харків, 16 березня 2023 р. / за заг. ред. С. М. Домбровської. – Харків : НУЦЗУ, 2023. С.158-160.

5. Оцінка мови і стилю дисертації.

Мова та стиль викладення відповідає критеріям науковості: логічність викладення положень, об'єктивність, послідовність. Структуру роботи загалом можна схарактеризувати як таку, що логічно підпорядковується поставленій меті. Композиція розділів відповідає послідовності конкретних завдань, що успішно вирішуються. Основні теоретичні положення та висновки роботи не є суперечливими, оскільки вони аргументовані й підкріплені доречними прикладами.

6. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: вона виконана на актуальну тему, сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

7. Дотримання нормативних вимог щодо оформлення дисертації.

Дисертаційна робота подана за традиційною схемою, викладена українською мовою на 201 сторінках друкованого тексту. Вона складається вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел налічує 299 найменувань, що дозволило автору запропонувати ряд наукових положень, висновків і рекомендацій, отриманих на основі вивчення цієї значної кількості наукової літератури з даної проблематики.

8. Рекомендації дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Горбенка Олега Миколайовича на тему «Формування державної політики економічної безпеки України» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення механізмів державної політики економічної безпеки.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота Горбенка Олега Миколайовича на тему «Формування державної політики економічної безпеки України» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 року № 44, а її автор, Горбенко Олег Миколайович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Начальник наукового відділу
з проблем державної безпеки
навчально-науково-виробничого центру

НУЦЗУ д.н.держ.упр., с.д.

А.Л. Помаза-Пономаренко